

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการพัฒนาสุขภาพนักเรียนของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตเทศบาล กับครูประจำชั้นในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5 อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูประจำชั้นในการปรับปรุงการพัฒนาสุขภาพนักเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตเทศบาล และครูผู้ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูประจำชั้นในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5 อันได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สํารวจประชากรที่ใช้ในการวิจัย พบว่า ครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเขตเทศบาล เขตการศึกษา 5 มีจำนวน 397 คน และครูประจำชั้นในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5 มีจำนวน 746 คน

ขั้นที่ 2 หาขนาดตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Yamane 1970 : 581)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนเท่าที่จะยอมรับได้

กำหนดให้มีความสำคัญเท่ากับ .05 ได้ขนาดตัวอย่างประชากรเป็นครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตเทศบาล เขตการศึกษา 5 จำนวน 200 คน และขนาดตัวอย่างประชากรเป็นครูประจำชั้นในโรงเรียนเทศบาล เขตการศึกษา 5 จำนวน 260 คน

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างครูประจำชั้นในแต่ละโรงเรียนที่คำนวณได้ในขั้นที่ 2 โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา (Simple Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างตามตารางดังนี้

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน สังกัด สปช. ในเขตเทศบาล	จำนวนครูประจำชั้น สังกัด สปช. ในเขตเทศบาล		จำนวน โรงเรียน เทศบาล	จำนวนครูประจำชั้น ในโรงเรียนเทศบาล	
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
สมุทรสงคราม	2	50	25	8	107	37
สุพรรณบุรี	3	91	46	8	98	35
กาญจนบุรี	5	83	42	5	72	25
ราชบุรี	2	54	27	10	204	71
เพชรบุรี	2	65	33	13	158	55
ประจวบคีรีขันธ์	2	54	27	10	107	37
รวม	16	397	200	54	746	260

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open ended) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของครูประจำชั้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. ปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ
2. ปัญหาด้านการจัดบริการสุขภาพ

3. ปัญหาด้านการสอนประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ
4. ปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

การสร้างแบบสอบถาม

สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และปัญหาในการปฏิบัติงานของครูประจำชั้น
2. ศึกษาจุดมุ่งหมายในการออกแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และอยู่ในขอบเขตของการวิจัย
3. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสุขภาพนักเรียนของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา จากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ
4. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องที่จะทำการวิจัย เพื่อเลือกและปรับปรุงให้เหมาะสม
5. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาสุขภาพนักเรียนของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา ให้ครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ จำนวน 24 ข้อ การบริการสุขภาพจำนวน 31 ข้อ การสอนประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพจำนวน 22 ข้อ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน จำนวน 15 ข้อ รวมทั้งหมด 92 ข้อ
6. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจทานแก้ไข แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์ในการเป็นครูประจำชั้นในโรงเรียนจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และพิจารณาขอบเขตว่าครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความถูกต้องของภาษา
7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา
8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสอบถามตามวิธีของ ครอนบัค (Cronbach) โภยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปขอความร่วมมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น
2. ขอนหนังสืออนุญาตให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานเทศบาล ใน 6 จังหวัด ในเขตการศึกษา 5
3. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนในบางส่วน และได้ไปติดต่อกับโรงเรียนด้วยตนเองในบางส่วน โดยขอความร่วมมือจากครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ และครูประจำชั้น
4. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามกลับคืนจากศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ ในแต่ละจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามตั้งแต่ 22 ธันวาคม 2530 ถึง 8 มกราคม 2531 ผลการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีคำตอบครบสมบูรณ์ 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูประจำชั้น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ปัญหาการพัฒนาสุขภาพนักเรียนของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยคำนวณหาค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดคะแนนจากแบบสอบถามดังต่อไปนี้

- 4 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหามากที่สุด
- 3 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหามาก
- 2 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหาในระดับปานกลาง

1 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหในระดับน้อย

0 หมายถึง ไม่เป็นหรือไม่มีปัญหา

แปลความหมายของค่ามัธยิมเลขคณิตตามเกณฑ์ที่แบ่งออกเป็นระดับต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.00 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0.50-1.49 หมายถึง เป็นหรือมีปัญหในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.49 หมายถึง ไม่เป็นหรือไม่มีปัญหา

และเปรียบเทียบปัญหาการพัฒนาสุขภาพนักเรียนของครูประจำชั้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตเทศบาล โดยการทดสอบค่าที่ (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอ ดังนี้

2.1 ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ

2.2 ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของปัญหาด้านการจัดบริการสุขภาพ

2.3 ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของปัญหาด้านการสอนประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ

2.4 ค่ามัธยิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของครูประจำชั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมแล้วนำเสนอในรูปความเรียงประกอบการอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอกซ์ (SPSSX-Statistical Package for the Social Science X)